

AVRUPA'DA GERİCİLİK VE İŞÇİ SINIFLARI

28 Eylül 2022

Yıldırım Koç

Geçtiğimiz günlerde İtalya'da yapılan seçimlerde gericiler çoğunluğu kazandı; İtalya, İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki dönemde en gerici hükümete sahip oluyor.

2008 yılında kapitalizmin üçüncü küresel krizi yaşanmaya başlanmıştı. Avrupa ülkeleri dünyada artan rekabete uyum sağlayamadı. Ekonomik durgunluk ve kriz etkisini sürdürdü. Rusya-Ukrayna savaşından en büyük zararı gören de, enerji, gübre ve girdiler ve Pazar açısından Rusya'ya bağımlı olan Avrupa'nın bazı ülkeleri oldu. Avrupa ülkeleri önümüzdeki aylarda giderek daha da derinleşen bir ekonomik kriz yaşayacak.

Soru şu: Derinleşen ekonomik kriz gelişmiş kapitalist ülkelerde bir devrim mi getirecek, yoksa daha da gericileşme mi?

Benzer bir soruyu daha önce de sormuştuk. İletişim ve ulaştırma teknolojilerinde ve sermaye birikiminde yaşanan büyük atılımlar sonrasında yaşanan "küreselleşme", küresel bir direnişe ve enternasyonalizme mi yol açacaktı, yoksa bu ülkelerinin işçi sınıflarının kendi devletleriyle daha da yakınlaşmasına, çıkarlarını ortaklaştırmasına mı?

Öncelikle vurgulanması gereken birinci nokta, gelişmiş kapitalist ülkelerde nüfusun ve gelir getirici bir işte çalışanların genellikle beşte dördünden fazlasının ücretli olmasıdır. Diğer bir deyişle, işçi sınıfları, bu toplumların çok büyük bölümünü oluşturur.

İkinci nokta, bu ülkelerde demokratik hak ve özgürlüklerin rahatça kullanılabilmesidir. Diğer bir deyişle, siyasal iktidarlar, bu ülkelerin seçmenlerinin özgür iradeleriyle belirledikleri sonuçlardır.

Üçüncü nokta, bu ülkelerin işçi sınıflarının köklü bir geçmişe sahip olması, kısa vadeli sınıf çıkarlarını çok iyi bilmesi ve bu doğrultuda hareket etmesidir.

Bu noktalar dikkate alındığında ortaya çıkan sonuç şudur: Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıfları, aptal ve cahil olmadığından, ekonomik sorunlar arttıkça, ülke ekonomisinde bir kriz yaşandığında, daha şovenleşmekte, kendi kısa vadeli çıkarlarını kendi devletlerinin ve hatta sermayedar sınıflarının çıkarlarıyla daha da fazla özdeşleştirmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının bu davranışı yeni değildir.

Frederick Engels, daha 1857 yılında Karl Marx'a yazdığı ünlü mektupta bu olguya değinmiş ve İngiliz işçi sınıfını "burjuva proletarya" olmakla suçlamıştı. Engels'in ve Marx'ın başka yazı ve mektuplarında da, gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının gericileşmesine ilişkin bölümler vardır.

1920 yılı Eylül ayında Bakü'de toplanan Doğu Halkları Kurultayı'nda da, bu nedenle, Avrupa, Amerika ve Japonya'nın işçi sınıflarına yapılan çağrıda şöyle denmiştir: "**Sizler ki kapitalistlere köpeklik ediyordunuz; bizi kendi köpekleriniz olarak gördünüz.**"

Günümüzde ekonomik krizin derinleştiği koşullarda Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinde "aşırı sağcı" partiler, bu ülkelerin işçi sınıflarının özgür ve demokratik bir ortamda verdikleri oylarla iktidara geliyorlar. Bu işçi sınıfları, birkaç yüzyıllık mücadele birikimine sahip, bilinçli, bilgili, bilgiye kolayca erişebilen, yüksek örgün eğitim düzeyine ulaşmış, kısa vadeli çıkarlarını çok çok iyi bilen bireylerden oluşmaktadır. Tercihleri devrim veya küresel direniş değil, şovenizmdir, "aşırı sağ"dır, yabancı düşmanlığıdır. Bu insanların aldatıldığını düşünmek kadar da sığlık ve ilkelik olamaz.

Çağımızda işçi sınıfı enternasyonalizmi söz konusu değildir. Çağımızda, "küresel saldırıya karşı küresel direniş" gibi bir yaklaşım da hayaldir. Çağımız, gelişmiş kapitalist ülkelerde nüfusun çok büyük bölümünü oluşturan deneyimli ve bilinçli işçi sınıflarının kendi ülkelerinde gerici yönetimleri işbaşına getirmeleri, "sosyal faşistlere" dönüşmeleri çağıdır.